

теристики з точки зору якостей змісту і структури суспільних відносин, які становлять основні чи додаткові об'єкти кримінальних правопорушень у сфері фармацевтичної діяльності. Суттєво впливає на певну частину злочинів проти встановленого порядку управління та здійснення фармацевтичною діяльністю специфіка предмету злочинного посягання – лікарський засіб або засіб медичного призначення. Ймовірно, що у сукупності з застосуванням системного, факторного та статистичного аналізу феноменологічна методика допоможе відтворити реалістичну картину злочинності у сфері фармацевтичної діяльності, використовуючи свої функціональні можливості опису, пояснення, прогнозування, пропозицій до практичного коригування превентивної діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Brentano F. Psychology from an Empirical Standpoint / transl. A. C. Rancurello, D. B. Terrell, L. L. McAlister. From the German original of 1874. London ; New York : Routledge, 1995. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/phenomenology/> (дата звернення: 08.04.2019).

2. Веприцький Р. С. Феноменологія злочинності як галузь кримінології. *Форум права*. 2013. № 3. С. 84–87. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.html_2013_03_16.pdf (дата звернення: 08.04.2019).

3. Веприцький Р. Феноменологія злочинності в регіоні : монографія. Харків : Золота миля, 2014. 324 с.

4. Карпец И. И. Преступность: иллюзии и реальность / под ред. Н. Ф. Кузнецовой, В. В. Лунеева. Изд. 2-е. М., 1999. 432 с.

Одержано 23.04.2019

*

УДК 342.9(477)

Юлія Олександрівна Кудіна,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ДОСУДОВУ ПРОБАЦІЮ ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇН

Процес реформування кримінально-виконавчого законодавства у частині впровадження інституту пробації започаткований в продовж останнього десятиріччя окремими пострадянськими країнами. Природно, що законодавці, враховуючи особливості правової дійсності кожної країни, дещо по різному формують

інститут досудової пробації. Досудова пробація є одним з найменш законодавчо розроблених і теоретично досліджених видів пробації, що викликає багато дискусій серед науковців щодо його законодавчого регулювання та практик застосування. Тому певну наукову і практичну цінність має порівняльний аналіз положень про досудову пробацію України і інших пострадянських країн, що долучились до цього процесу.

Першою пострадянською країною, яка на законодавчому рівні закріпила інститут пробації та ввела його в дію стала Республіка Молдова. Закон Республіки Молдова «Про пробацію» був прийнятий 14 лютого 2008 року та набрав чинності у вересні 2008 року. Законодавець виділяє досудову пробацію як вид, дає їй чітке поняття, визначає її завдання, а також підстави її застосування та коло осіб до яких вона зможе бути застосована. Під досудовою пробацією розуміється психосоціальна оцінка особистості підозрюваного, обвинуваченого та підсудного, на основі якої складається психосоціальний портрет особи, що перебуває у конфлікті з законом. Досудовий звіт складається у письмову виді, має консультативний та орієнтовний характер, метою якого є надання органу кримінального переслідування, прокурору, судовій інстанції даних про підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, що відображають їх рівень шкільної підготовки, поведінки, сім'ї, кола друзів та факторів, які вплинули чи можуть вплинути на їх загальну поведінку і висновок щодо психосоціального портрету особи. Досудова пробація здійснюється як за запитом суду щодо обвинуваченого так і за запитом прокурора та органу кримінального переслідування щодо підозрюваних, обвинувачених та підсудних [1].

Наступною впровадила інститут пробації у кримінально-виконавчу систему Україна. Законом України «Про пробацію» був прийнятий Верховною Радою України 5 лютого 2015 року та набрав чинності 28 серпня 2015 року. Законодавче закріплення досудової пробації України, дуже схоже з законодавством Молдови, оскільки виділяє досудову пробацію у самостійний вид, визначає її поняття та завдання, підстави застосування досудової пробації та коло осіб, до яких вона може бути застосована. Але є й певні відмінності. Досудова пробація в Україні це є забезпечення суду формалізованою інформацією у вигляді досудової допо-

віді, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності. Підставою для застосування досудової пробації в Україні є письмовий запит суду до органу пробації про надання досудової доповіді щодо обвинуваченого[2]. На відмінність від досудової пробації Молдови в Україні досудова пробація вчиняється виключно за запитом суду щодо обвинуваченого.

Закон «Про пробацію» Республіки Вірменія прийнятий 17 травня 2016 року та набув чинності 4 червня 2016 року. Інститут пробації у Вірменії відрізняється від моделі інституту пробації України та Молдови. Закон не розділяє пробацію на види, не виділяє досудову пробацію як самостійний вид пробації, проте має деякі спільні риси з досудовою пробації України та Молдови. Однією з головних завдань пробації у Вірменії є надання службою пробації за вимогою суду інформації стосовно суб'єкту до якого застосовується пробація. Це особа, у відношенні до якої застосована альтернативна міра запобіжного заходу або призначено покарання, не пов'язане з позбавленням волі, або міри безпеки, або у відношенні до нього призначений випробувальний термін при умовному незастосуванні покарання, або умовно-достроковому звільненні від покарання, або він звільнений від відбування покарання, або відбування ним покарання відстрочено, або яка приймає участь в процесі примирення (за виключенням потерпілого чи правонаступника потерпілого), або у відношенні якої повинна бути надана доповідь – «вигодонабувач пробації» [3]. Доповідь – це документ, який містить відомості про вигодонабувача пробації, наданий службою пробації. Тобто головна особливість полягає саме в суб'єкті пробації.

Суб'єктом пробації визначена засуджена особа до якої застосовується пробація на стадії умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, заміни покарання на більш м'яке покарання чи зняття судимості. На відмінну від України та Молдови в яких суб'єктом є особа, яка ще не має обвинувального вироку та знаходиться на стадії судового розгляду.

Республіка Казахстан інститут пробації до кримінально-виконавчої системи впровадила законом «Про пробацію», який був прийнятий 30 грудня 2016 року та набрав чинності 9 січня 2017 року. В законі закріплено чотири види пробації, серед яких

окремо виділено досудову пробацію. Досудова пробація Казахстану має деякі особливості. Під досудовою пробацією розуміється діяльність та сукупність мір щодо надання соціально-правової допомоги підозрюваному, обвинуваченому направлених на корекцію їх поведінки

Соціально-правова допомога передбачає комплекс мір, реалізованих на основі індивідуальної програми надання соціально-правової допомоги суб'єктами, що виконують пробацію, направлених на ресоціалізацію, соціальну адаптацію та реабілітацію осіб, у відношенні яких застосовується пробація. Надання соціально-правової допомоги також полягає в отриманні особою медичних послуг, середньої освіти, оволодіння професіями, а саме професійна підготовка, перепідготовка та підвищені класифікації, сприянні працевлаштуванню, забезпеченні психологічного супроводу та в одержанні встановленим законодавством Казахстану пільг та соціальних виплат. Вказані заходи реалізуються на підставі індивідуальної програми соціально-правової допомоги. За результатами реалізації програми служба пробації складає досудовий звіт до початку судового розгляду. Відповідно до закону досудовий звіт – це інформація про особистісні особливості підозрюваного, обвинуваченого, виконання ними заходів, передбачених індивідуальною програмою надання соціально-правової допомоги, проходження рекомендацій служби пробації та прийняття її допомоги.

В іншому варіанті встановлено підставу для застосування досудової пробації. Це не є запит судової інстанції, органу кримінального переслідування та прокуратури як зазначено в законодавстві згаданих країн, а це є письмова заява особи до якої може бути застосована досудова пробація тобто це підозрювані та обвинувачені які є неповнолітніми, інвалідами, жінки у віці п'ятдесяти восьми та більше років, вагітні, жінки які мають дітей у віці до трьох років, чоловіки у віці шістдесяти трьох та більше років, чоловіків, які виховують в одиночку малолітніх дітей у віці до трьох років [4].

Киргизька Республіка долучилась до впровадження інституту пробації з прийняттям 24 лютого 2017 року Закон Киргизької Республіки «Про пробацію», який вступив в дію 01 січня 2019 року. Національний законодавець виділяє досудову пробацію у самостійний вид та дає їй чітке визначення. Досудова пробація – це

пробація, яка застосовується до обвинуваченого та полягає в соціально-психологічному дослідженні його особистості, за висновками якого складається пробаційний звіт. Пробаційний звіт – це висновок органів пробації за підсумками проведеного соціально-психологічного дослідження особистості, соціально-побутових умов та інших обставин, що сприяли скоєнню злочинів, та висновок про можливість (неможливість) застосування кримінальних покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства, та примусових заходів кримінально-правового впливу. Підставою для застосування досудової пробації є вимога суду щодо підготовки пробаційного звіту стосовно обвинуваченого [5]. Очевидно, що досудова пробація Киргизії та України між собою дуже подібні, оскільки мають однакове розуміння досудової пробації, завдання, підстави її застосування та суб'єкт до якого вона застосовується.

Отже, можна зробити висновок, що пострадянські країни історично мають спільні основи кримінального, кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого законодавства, однак процесу впровадження інституту досудової протікає з врахуванням особливостей розбудови національної системи законодавства, системи кримінальної юстиції та системи виконання кримінальних покарань. Відмінності мають місце у розумінні змісту досудової пробації, підстав застосування досудової пробації та кола її суб'єктів. Сприймаючи загальні принципи та тенденції світової практики використання можливостей досудової пробації у підвищенні ефективності виправлення і ресоціалізації засуджених, кожна пострадянська країна сформувала свій інститут досудової пробації. Більшість країн виділили досудову пробацію у окремий вид пробації та розуміють її як діяльність спеціально вповноважених компетентних органів виконавчої влади, спрямовану на отримання достовірної інформації стосовно особи, звинуваченої у вчиненні злочину на стадії судового провадження, або засудженої особи під час виконання обвинувального вироку суду.

Список бібліографічних посилань

1. О пробації : закон Республіки Молдова от 14.02.2008 № 8-XVI // Законодавельство стран СНГ : сайт. URL: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=23551 (дата звернення: 16.04.2019).

2. Про пробацію : закон України від 05.02.2015 № 160-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19> (дата звернення: 16.04.2019).

3. О пробації : закон Республики Армения от 23.05.2016 № ЗР-48 // Законодательство стран СНГ : сайт. URL: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=86554 (дата звернення: 16.04.2019).

4. О пробації : закон Республики Казахстан от 30.12.2016 № 38-VI ЗРК // Законодательство стран СНГ : сайт. URL: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=92581 (дата звернення: 16.04.2019).

5. О пробації : закон Кыргызской Республики от 24.02.2017 № 34 // Законодательство стран СНГ : сайт. URL: https://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=95377 (дата звернення: 16.04.2019).

Одержано 24.04.2019

*

УДК 347.72.032

Віталій Вікторович Кулаков,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ОДНІЄЇ ОСОБИ: ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

З розвитком товарно-грошових відносин у майновому обороті з'являються нові види організацій з правами юридичної особи. Вони створюються різними способами, мають своєрідну внутрішню структуру, правовий режим майна, різний об'єм правосуб'єктності, але в цивільному обороті всі визнаються як рівноправні суб'єкти – юридичні особи. До числа таких організаційно-правових форм юридичних осіб відносяться товариства з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ), а до спеціального законодавства – Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Тривалий час порядок створення, функціонування та припинення діяльності ТОВ забезпечував Закон України «Про господарські товариства», прийнятий ще на початку становлення незалежності України. Однак останній нормативний акт фактично вичерпав себе внаслідок зміни не лише економічних та правових устоїв нашої держави, але й її інтеграції до європейського співтовариства, що, відповідно, викликає потребу у врахуванні положень як євро-